

Viti i IX-të i Botimit, Nr.1,
Qershor 2018

NDËSHKIMI FIZIK DHE NDIKIMI I TIJ NË SHFAQJEN E SJELLJEVE AGRESIVE TE FËMIJËT

Eglantina Dervishi*; Silva Ibrahimii** Valbona Habili/ Sauku*

*Departamenti i Psikologjisë dhe Pedagogjisë, Fakulteti i Shkencave Sociale, Universiteti i Tiranës, Tiranë, Shqipëri

** Departamenti i Psikologjisë së Përgjithshme, “Albanian University”, Tiranë, Shqipëri

Adresë kontakti: egladervishi@gmail.com

Përmbledhje

Fokusi i këtij studimi është eksplorimi i faktorëve që lidhen me ndëshkimin fizik prindëror dhe shfaqjen e agresivitetit te fëmijët në moshën shkollore. Studimi është realizuar në Tiranë dhe Durrës, me fëmijë të tetë shkollave fillore, gjithsej 830 fëmijë të grupmoshës 7 deri 11 vjeç.

Qëllimi ynë është evidentimi i dallimeve midis fëmijëve të ndëshkuar fizikisht dhe fëmijëve të pandëshkuar fizikisht në shfaqjen e agresivitetit në përgjithësi, identifikimin e formave të agresivitetit që shfaqin fëmijët e ndëshkuar fizikisht, identifikimin e dallimeve gjinore në shfaqjen e formave të agresivitetit te fëmijët e ndëshkuar fizikisht. U përdor pyetësori i agresivitetit (Direct and Indirect Aggression Scales (DIAS); Björkqvist, Lagerspetz, Österman, 1992) si dhe u hartuan 4 pyetje që merrnin informacion nga fëmija nëse ishin ndëshkuar apo jo nga prindërit përmes këtyre formave.

Rezultatet e studimit treguan se ekzistojnë dallime në shfaqjen e agresivitetit midis fëmijëve të ndëshkuar fizikisht dhe fëmijëve të pandëshkuar fizikisht, gjithashtu ekziston një tendencë që fëmijët e ndëshkuar fizikisht të shfaqin nivel më të lartë të agresivitetit direkt. Gjithashtu, dolën në pah gjetje edhe përsa u përket dallime gjinore në shfaqjen e formave të agresivitetit tek fëmijët e ndëshkuar fizikisht.

Konkluzionet paracaktojnë rolin e madh që luan faktori ndëshkim fizik në shfaqjen e sjelljeve agresive tek fëmijët. Në këtë kontekst, sigurisht që roli i modeleve prindërore dhe asaj që ata përçojnë tek fëmija, duhet të kihet në konsideratë nga figurat autoritare që janë në kontakt të përditshëm me fëmijën, qofshin këto prindërit apo mësuesit.

Fjalë çelës: fëmijë, ndëshkim fizik, agresivitet, prindër.

THE PHYSICAL PUNISHMENT AND ITS INFLUENCE IN THE EMERGING OF CHILDREN'S AGGRESSIVE BEHAVIORS

Abstract

The focus of the present study is the exploration of factors related to physical parental punishment and the display of aggression among school-age children. The study was conducted in Tirana and Durres with children of eight elementary schools, in a total of 830 children of the group-age 7 to 11 years old.

Our *aim* is : To identify the differences between physically punished children and physically non-punished children in the emergence of aggressiveness in general, identification of forms of aggression that exhibit the physically punished children, identification of gender differences in the manifestation of forms of aggression in physically punished children.

We used the Direct and Indirect Aggression Scales (DIAS), Björkqvist, Lagerspetz, Österman, 1992) and four questionnaires were designed to collect information from the child whether the parents were involved in these forms of punishment or not.

The *results* of the study showed that there are differences in the display of aggressiveness among physically punished children and physically non-punished children; there is also a tendency for physically punished children to exhibit a higher level of Direct Aggression. Findings also emerged in terms of gender differences in the appearance of aggressiveness in physically punished children.

Conclusions referred the great role played by the physical punitive factor in the emergence of aggressive behavior in children. In this context, of course, the role of parental patterns and what they transmit to the child should be taken into account by authoritarian figures who are in daily contact with the child whether parents or teachers.

Keywords: *children, physical punishment, aggressiveness, parents.*

Hyrje

Ndëshkimi fizik mbetet një nga problemet më të vështira për t'u menaxhuar nga strukturat dhe profesionistët e shëndetit mendor¹ që kanë në fokus të punës së tyre ndërhyrjet rehabilituese në moshë të hershme. Ndëshkimi fizik ose trupor përkufizohet si përdorimi i forcës me qëllim shkaktimin e dhimbjes², me synim korrigjimin e sjelljes. Midis kërkuesve është pranuar se është shumë e vështirë të bëhet dallimi midis ndëshkimit fizik dhe abuzimit, duke e parë shumë të vështirë ndarjen në një linjë të drejtë të konceptit të ndëshkimit fizik³ dhe abuzimit fizik.

Praktikat prindërore ndëshkuese⁴ dhe jo ndëshkuese ndryshojnë nga njëra tjetra nga mënyrat dhe shpeshësia e ndëshkimeve fizike tek fëmijët e tyre, si dhe në lidhje me arsyen e përdorimit të ndëshkimit me qëllim korrigjimin e sjelljes tek fëmijët apo jo. Prindërimi synon të pajisë fëmijën me moral të shëndoshë, të zhvillojë botën emocionale dhe ta ndihmojë të zhvillojë një koncept për veten që i lejon fëmijës të aftësohet për të marrë përgjegjësitë që i takojnë në një moshë të rritur. Përpjekjet prindërore në edukimin e fëmijës me kufijtë e asaj që është e përshtatshme dhe e papërshtatshme, e mirë dhe e keqe, nxisin instalimin e asaj që është etaloni vlerave, qëndrimeve dhe besimeve personale tek fëmija. Por janë këto elemente që bëhen pjesë e qenësishme e personaliteti që fëmija do të zhvillojë. Disiplina pozitive i ndihmon fëmijët që të kuptojnë se përse disa sjellje janë të papërshtatshme dhe pse disa janë të përshtatshme. Aktualisht përdoren dy teknika kryesore për disiplinimin pozitiv të fëmijëve në moshë më të vogël. E para është metoda “ushtrimi i forcës”, e cila nënkupton ndëshkimin e fëmijës në çdo rast kur fëmija bën një sjellje të papërshtatshme⁵, ndërsa e dyta është “metoda induktive”, e cila nënkupton vendosjen e limiteve⁶, duke u shpjeguar pasojat logjike, duke arsyetuar dhe shpjeguar.⁷ Praktikat prindërore jo pozitive të cilat bazohen në përdorimin e formës së ndëshkimit fizik, sigurisht që kanë pasojat të rënda në ndërtimin e personalitetit të fëmijës, por edhe në shfaqjen tek fëmija në disa raste të problemeve të shëndetit mendor si rezultat i abuzimit fizik. Një element shumë i rëndësishëm në eksperiencën e rritjes së fëmijës është niveli i ekspozimit të fëmijës⁸ ndaj agresivitetit prindëror. Ky agresivitet

duket se është i vazhdueshëm dhe shpesh ndodh që fëmija e brendëson dhunën e pësuar⁹, duke tentuar që ta shfaqë atë së jashtmi kundrejt bashkëmoshatarëve të tij. Është pranuar gjerësisht se ndëshkimi fizik prindëror do ta udhëheqë fëmijën drejt sjelljeve të mëvonshme agresive¹⁰. Në mbështetje të rezultateve të përfituara nga ky drejtim sa i përket efekteve të ndëshkimeve fizike kundrejt fëmijëve¹¹, Shoqata Amerikane e Psikiatrisë kërkon të merren masa të rrepta edhe kundër ndëshkimeve fizike të fëmijëve në shkollë. Rezulton nga studime mbi fushën një lidhje midis ndëshkimit fizik dhe shfaqjes së sjelljeve agresive nga ana e fëmijës. Kjo tipologji merr dy forma të mundshme: Së pari është lidhja pozitive, lineare. Kjo lidhje është identifikuar nga përfundimet e arritura nëpërmjet studimeve të njëpasnjëshme^{12;13;14; 15;16} të cilat kanë të bëjnë me lidhjen e fortë pozitive që ekziston në mes të ndëshkimit fizik prindëror ndaj fëmijëve dhe niveleve të larta të agresivitetit të identifikuar në marrëdhëniet e mëvonshme të fëmijëve¹⁷, si dhe me sjelljen e tyre antisociale.

Së dyti grupi i dytë i kërkuesve^{18;19;20;21;22} kanë sugjeruar se prania e ndëshkimeve fizike të fëmijët mund të kontribuojë në rritjen e problemeve emocionale të fëmijët në një moshë më të vonë zhvillimore.²³

Metoda

Studimi është i tipit korrelacional eksplorues dhe u fokusua tek fëmijët e grupmoshës 7 – 11 vjeç. U përfshinë fëmijë të klasave të 2, 3, 4 dhe 5 përkatësisht në 4 shkolla të Tiranës dhe 3 shkolla të Durrësit. Kampioni përbëhet nga 830 subjekte, prej tyre 442 djem dhe 438 vajza. Përzgjedhja e fëmijëve është bërë sipas modelit të përzgjedhjes së numrave tek në renditje në regjistrin e notave, duke marrë për bazë vendin e shkollën dhe moshën e fëmijës. Është përdorur instrumenti për matjen e agresivitetit fizik dhe verbal (Direct Indirect Aggression Scales (DIAS), Björkqvist et al., 1992), i përbërë nga 24 pohime që masnin nivelin e agresivitetit fizik dhe verbal. Shkalla e DAS është përdorur në cilësinë e vetëraportimit. Është përdorur edhe një pyetësor me katër pohime i hartuar për qëllime të mbledhjes së të dhënave në lidhje identifikimin e fëmijëve të ndëshkuar fizikisht dhe të pandëshkuar nga prindërit. Analiza e të dhënave u realizua përmes metodës SPSS.18. Duke u fokusuar në përlllogaritjen e koeficienti Cronbach's Alpha, që rezultoi në vlerat më të mëdha se 0.9 si për pyetësorin total edhe për nënshkallët. Analiza deskriptive dhe korrelacione u kryen me qëllim vërtetimin e hipotezave tona.

Rezultatet

Nga subjektet e përfshira në studim rreth 53 %e tyre i përkasin grupmoshës 7-9 vjeç dhe 47% i përkasin grupmoshës 10-11 vjeç.

Tabela 1. Paraqitja e të dhënave sipas moshës dhe gjinisë (N=830)

Gjinia * Grupmosha krostabe					
7-9 vjeç			Grupmosha		Totali
10-11 vjeç					
Gjinia	Vajzë	numri	330	108	438
		% Gjinia	60,5%	39,5%	100,0%
	Djalë	Numri	160	282	442
		% Gjinia	46,7%	53,3%	100,0%

Duke iu referuar të dhënave nga analiza deskriptive përse i përket shfaqjes së agresivitetit fizik dhe verbal, fëmijët paraqiten në një nivel të moderuar të tij. Kjo sigurisht që na jep informacion për përdorimin e formave agresive në ndërveprimet sociale midis fëmijëve.

Tabela 2. Niveli i përgjithshëm i agresiviteti tek fëmijët

Statistikat deskriptive					
	N	Minimum	Maksimum	Mesatarja	Devijimi Standard
AGRESIVITETI	830	,31	4,03	1,8784	,75978
Numri total	830				

Duke iu referuar të dhënave në lidhje me nivelin e agresivitetit fizik, duket se ky nivel te subjektet e marra në shqyrtim paraqesin praninë e një niveli të moderuar të tij (mesatarja = 1.8237), pra fëmijët kanë shfaqje të agresivitetit fizik, ndërsa përse i përket agresivitetit verbal paraqiten në nivele më të larta (mesatarja = 2.354). Rezulton se agresiviteti në total është në një nivel të moderuar, ka disa dallime përse i përket atij fizik dhe verbal te fëmijët e grupmoshës shkollore. Ndërsa përse i përket dallimeve midis agresivitetit direkt (mesatarja = 1,7129) dhe indirekt (mesatarja = 1,2440) ky i fundit paraqitet në nivele më të ulëta. Në përgjithësi, duket se fëmijët shfaqin nivele jo problematike të agresivitetit të tyre. Ata janë të moderuar në shfaqjen e agresiviteti. Gjithsesi, vihen re dallime në tendencat për të përdorur më tepër një lloj agresiviteti se sa një tjetër. Më shpesh fëmijët shfaqin agresivitet të llojit direkt/verbal, në nivele të moderuara paraqitet edhe agresivitet direkt/fizik, dhe mesataren më të ulët prezanton agresivitetin indirekt/fizik.

Tabela 3. Statistikat përshkruese midis fëmijëve të ndëshkuar fizikisht dhe fëmijëve të pandëshkuar fizikisht në shfaqjen e agresivitetit të përgjithshëm

Statistika Përshkruese						
A ju kanë rrahur prindërit tuaj kur keni bërë ndonjë gabim?		N	Minimum	Maksimum	Mean	Std. Deviation
Po	AGRESIVITETI	452	1,17	3,04	1,9888	,44289
	Valid N =830	452				
Jo	AGRESIVITETI	431	,21	1,54	,6223	,27970
	N =830	431				

Në të dhënat e mësipërme del në pah se mesatarja e nivelit të përgjithshëm të agresivitetit të shfaqur nga fëmijët të cilët janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre është (mean=1.9888) dhe ajo e fëmijëve që nuk janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre është (mean = 0.6223). Këto të dhëna tregojnë se fëmijët e ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin nivele të moderuara të agresivitetit ndaj të tjerëve, ndërsa ata që nuk janë ndëshkuar nga prindërit shfaqin nivele të ulëta të agresivitetit. Duke interpretuar edhe vlerat minimale dhe maksimale të agresivitetit të fëmijëve, vihet re se fëmijët që janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin nivele të ulëta të agresivitetit, të moderuara dhe të larta, pavarësisht se në mesatare niveli i tyre i agresiviteti është i moderuar. Ndërsa tek fëmijët e pandëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre ka fëmijë që shfaqin

nivele shumë të ulëta të agresivitetit dhe disa të tjerë nivele të moderuara, por asnjë prej tyre nuk shfaq nivele të larta të agresivitetit.

Ajo çfarë bie në sy janë dhe forma e agresiviteti që shfaqen më tipikisht nga fëmijët e ndëshkuar fizikisht, që tregon se niveli i përgjithshëm i agresivitetit të fëmijët e ndëshkuar fizikisht është i moderuar (mean = 1.9888). Ky nivel i moderuar shfaqet edhe në llojet specifike të agresivitetit, atij direkt (mean = 2.4151) dhe atij indirekt (mean = 1.5626). ($1.33 < \text{mesatarja} < 2.67$). Megjithatë vihet re një tendencë për të shfaqur në nivele më të larta agresivitetin direkt se sa atë indirekt. Ndërkohë tek fëmijët e pandëshkuar fizikisht nga prindërit si agresiviteti i përgjithshëm (mean = 0.6223), ashtu edhe dy format specifike të agresivitetit, ai direkt (mean = 0.5349) dhe indirekt (mean = 0.7097) shfaqen në nivele mjaft të ulëta. (mesatarja –mean- e secilës < 1.33).

Përsa i përket agresivitetit, si vajzat dhe djemtë e ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin në përgjithësi nivele të moderuara të agresivitetit. Megjithatë, vihet re një nivel paska më i lartë i agresivitetit të djemtë (mean = 2.0768) sesa tek vajzat (mean = 1.8479). Vajzat e ndëshkuara fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin nivele të moderuara si të agresivitetit direkt ashtu edhe të atij indirekt, megjithatë agresiviteti direkt (mean = 2.0750) është më i lartë se sa agresiviteti indirekt (mean = 1.62).

Djemtë e ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin nivele të moderuara si të agresivitetit direkt, ashtu edhe të atij indirekt, megjithatë agresiviteti direkt (mean = 2.6267) është më i lartë se sa agresiviteti indirekt (mean = 1.52). Megjithëse kur i referohemi interpretimit të pikëve mesatare mbi nivelin e agresiviteti vlera ($1.33 < \text{man} < 2.68$) tregon nivel të moderuar të agresiviteti, vihet re se niveli i agresivitetit direkt (mean = 2.6267) të djemtë që janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre, është në kufijtë e sipërme të kësaj fushe (1.34 deri 1.67). Pra djemtë e ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin një nivel të moderuar agresiviteti direkt me tendencë për t'u bërë i lartë.

Kur krahasohet niveli i agresivitetit direkt mes vajzave dhe djemve të ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre, vihet re një dallim më i lartë në vlerat mesatare përkatëse sipas gjinisë. Vajzat shfaqin nivele të moderuara të agresivitetit direkt (mean = 2.0750), ndërsa djemtë nivele gati të larta të agresivitetit direkt (mean = 2.6276). Duke u nisur nga ky shkak, u vendos të analizohej më tej ky variabël. Duke iu referuar shkallës matëse të përdorur në këtë studim, rikujtojmë se agresiviteti direkt përbëhet nga dy nënshkallë: agresiviteti fizik dhe agresiviteti verbal. Nga analiza deskriptive e llojeve të agresivitetit direkt fizik dhe verbal sipas gjinisë për fëmijët të cilët janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre. Për vajzat e ndëshkuara fizikisht nga prindërit evidentohet një nivel i moderuar i agresivitetit direkt fizik. Ndërsa niveli i agresivitetit direkt verbal është gati i lartë (man=2.67). Për djemtë e ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre evidentohet një nivel i moderuar i agresivitetit direkt fizik. Ndërsa agresiviteti direkt verbal është i lartë. Agresiviteti direkt fizik i shfaqur nga vajzat dhe djemtë të ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre në përgjithësi është i moderuar. Megjithatë djemtë (mean=2.433) shfaqin më tepër agresivitet direkt fizik sesa vajzat (mean = 1.65). Agresiviteti direkt verbal i shfaqur nga vajzat edhe djemtë e ndëshkuar fizikisht është në përgjithësi i lartë. Megjithatë vajzat më tepër shfaqin kryesisht nivel të moderuar të agresivitetit direkt verbal me tendencë për të qenë i lartë (mean = 2.67), ndërsa djemtë shfaqin në përgjithësi nivel të lartë të agresivitetit direkt verbal (mean= 2.9). Diferenca mes djemve dhe vajzave të ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre për sa i përket agresivitetit direkt fizik është: $2.433 - 1.65 = 0.783$. Diferenca mes djemve dhe vajzave të ndëshkuara fizikisht nga prindërit e tyre për sa i përket agresivitetit direkt verbal është $2.9 - 2.67 = 0.23$. Këto të dhëna tregojnë se djemtë janë më të prirur për të shfaqur nivele më të larta të agresivitetit direkt si fizik, ashtu edhe verbal krahasuar me vajzat. Megjithatë, duke parë se diferenca për sa i përket nivelit të agresivitetit direkt

verbal është e vogël, atëherë lind pyetja nëse kjo diferencë është statistikisht e rëndësishme apo thjesht rastësore. Për këtë arsye u vendos të përdorej përsëri testi statistikor jo parametrik (Maan-Whitney test). Përsa i përket diferencave gjinore në nivelin e agresiviteti direkt verbal $\text{Sig} = 0.188 > 0.05$, atëherë mund të themi se nuk ka diferencë përsa i përket shfaqjes së agresivitetit direkt verbal për dy gjinitë. Ndërsa në lidhje me dallimet gjinore në shfaqjen e agresiviteti direkt fizik $\text{Sig} = 0.000 < 0.05$, ka një diferencë të rëndësishme statistikore mes nivele të shfaqjes së agresivitetit direkt fizik mes djemve dhe vajzave që janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre. Djemtë e ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre kanë tendencë të shfaqin më tepër agresiviteti direkt fizik sesa vajzat e ndëshkuara fizikisht nga prindërit e tyre.

Përfundime

Referuar rezultateve të studimit mund të arrijmë në përfundimet se fëmijët që morën pjesë në studim shfaqën një nivel të moderuar agresiviteti, ky i orientuar përmes dy formave tipike atij direkt dhe indirekt. Agresiviteti fizik dhe verbal ishte në një nivel mesatar, por ka një tendencë të fëmijëve për t'u orientuar më tepër rreth agresivitetit direkt verbal sesa agresivitetit direkt fizik. Nisur nga variabëli tjetër i rëndësishëm i marrë në shqyrtim, ndëshkimi fizik, del në pah se fëmijët që nuk janë ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre shfaqin një nivel të ulët të agresivitetit, ndërsa ato që janë ndëshkuar fizikisht shfaqin një nivel të moderuar të agresivitetit. Referuar formave më tipike të shfaqjes së repertorit të sjelljeve agresive tek fëmijët e ndëshkuar fizikisht duket se agresiviteti direkt është në nivele më të larta dhe indirekt është në nivele të moderuara. Më shumë se gjysma e fëmijëve pjesëmarrës në këtë studim (62,7%) raportojnë se prindërit e tyre kanë ushtruar ndëshkim fizik ndaj tyre kur kanë bërë ndonjë gabim. Nga studimi del se janë më tepër djemtë ata që ndëshkohen fizikisht nga prindërit e tyre. Kështu nga gjithë vajzat e këtij studimi gjati gjysma (52,6%) e tyre pohuan se ishin ndëshkuar fizikisht nga prindërit e tyre, dhe shumë me tepër se gjysma e djemve (71,1%) raportuan të njëjtën gjë. Ushtruesit kryesorë të ndëshkimit fizik te fëmijët janë nënat (69.2%). Pavarësisht gjinisë së vetë fëmijës, ndëshkimin fizik e ushtron më tepër nëna (65.6%) sesa babai (34.4%). Referuar këtyre përfundimeve, është e rëndësishme të ndërjegjësohemi në lidhje më mënyrën sesi fëmijët synojnë të projektojnë përvojat e tyre në të gjitha marrëdhëniet sociale e emocionale në të cilat ata përfshihen (Vygotsky, 1978). Niveli i ekspozimit të fëmijës ndaj agresivitetit prindërorë nxit fëmijën të brendësojë atë që përjeton, në raport me të tjerët. Kështu, agresiviteti i shfaqur te fëmijët në moshë shkollare derivon nga niveli i agresivitetit të pësuar nga prindërit, i tillë si agresiviteti direkt.

Referenca

(Endnotes)

- 1 Action for Children and Youth Aotearoa. Children and Youth in Aotearoa 2003: The Second Non-Governmental Organisations' Report from Aotearoa New Zealand to the United Nations Committee on the Rights of the Child, Action for Children and Youth Aotearoa, Wellington (2003), 245-256.
- 2 Keenan, K., & Shaw, D. Developmental and social influences on young girls' early problem behaviors. *Psychological Bulletin*, 121, (1997) 95–113.
- 3 Baumrind, D., R. E. Larzelere and P. A. Cowan. "Ordinary physical punishment: Is it harmful? Comment on Gershoff (2002)" *Psychological Bulletin*, 128(4): (2002) 580–589.
- 4 Baruah, Kausik. A Comparison of Emotional Verbal, Physical Social and Destructive Modes of Aggression among Tribal and Non-Tribal Young Adults of Assam *International Journal of Scientific Research*

- and Management (IJSRM), Volume 5, Issue, 02, (2017) 5129-5138.
- 5 Keenan, K., & Wakschlag, L. S. More than the terrible twos: The nature and severity of behavior problems in clinic-referred preschool children. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 28, (2000) 33–46.
 - 6 Keenan, K., & Shaw, D. S. The development of aggression in toddlers: A study of low-income families. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 22, . (1994) 53–77.
 - 7 Jones, B. L., Nagin, D. S., & Roeder, K. (2001). A SAS procedure based on mixture models for estimating developmental trajectories. *Sociological Methods and Research*, 29, 374–393.
 - 8 Johnson, J. G., Cohen, P., Smailes, E. M., Kasen, S., & Brook, J. S. Television viewing and aggressive behavior during adolescence and adulthood. *Science*, 295, (2002). 2468–2471.
 - 9 Allen, E. S., Atkins, D. C., Baucom, D. H., Snyder, D. K., Gordon, K. C., & Glass, S. P. Intrapersonal, interpersonal, and contextual factors in engaging in and responding to extramarital involvement. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 12, (2005). 101-130.
 - 10 Ang, R., & Goh, D. Cyber bullying among adolescents: The role of affective and cognitive empathy and gender. *Child psychiatry Human Development*, 41, (2010) 387-397.
 - 11 Allen, K. Off the radar and ubiquitous: text messaging and its relationship to 'drama' and cyber bullying in an affluent, academically rigorous us high school. *Journal of Youth Studies*, 15(1). (2011). 99-117.
 - 12 Grogan-Kaylor, A. "The effect of corporal punishment on antisocial behavior in children" *Social Work Research*, 28(3): (2004) 153–164.
 - 13 Holden, G.W. "Perspectives on the effects of corporal punishment: Comment on Gershoff" *Psychological Bulletin*, 128(4): (2002) 590–595.
 - 14 Gershoff, E.T. "Corporal punishment by parents and associated child behaviors and experiences: A meta-analytic and theoretical review" *Psychological Bulletin*, 128(4): (2002a) 539–579.
 - 15 Gershoff, E.T. "Corporal punishment, physical abuse, and the burden of proof:" *Psychological Bulletin*, 128(4): (2002) 602–611.
 - 16 Deater-Deckard, K. and K.A. Dodge. "Externalising behavior problems and discipline revisited: Nonlinear effects and variation by culture, context and gender" *Psychological Inquiry*, 8(3): (1997) 161–175.
 - 17 Horn, I.B., J.G. Joseph and T.L. Cheng "Nonabusive physical punishment and child behaviour among African-American Children" *Journal of the National Medical Association*, 96 (9): (2004) 1162–1168.
 - 18 Ahmed, R., & Haque, M. E. A comparative study in aggression between adolescent boys and girls of tribal and nontribal students in Chitagong Hill Tracts. *Journal of Life and Earth Science*, 2(2), (2007). 79-84.
 - 19 Crick, N. R., Grotpeter, J.K., Bigbee, M.A. Relationally and physically aggressive children's intent attributions and feeling of distress for relational and instrumental peer provocations. *Child Development*, 73. 4. (2002). 1134-1142.
 - 20 Coyl, D.D., L.A. Roggman and L.A. Newland . "Stress, maternal depression, and negative mother–infant interactions in relation to infant attachment" *Infant Mental Health Journal*, 23(1–2): (2002) 145–163.
 - 21 Jester, J.M., M. Muzik, R. Berube, S. Narnag, B. Tuttle and J. Jacobson . "How do maternal reasoning and physical punishment contribute to development of verbal competence and behavior problems?" presented at the Society for Research in Child Development Biennial meeting, Albuquerque, New Mexico, (1999) , 203-234.
 - 22 Grusec, J.E. and J.J. Goodnow. "Impact of parental discipline methods on the child's internalization of values: A reconceptualization of current points of view" *Developmental Psychology*, 30(1): (1994) 4–19.
 - 23 NICHD Early Child Care Research Network. Trajectories of physical aggression from toddlerhood to middle childhood. *Monographs of the Society for Research in Child Development*. Serial No. 278, Vol. (2004). 69, 4.